

Управління освіти Шосткинської міської ради
Комунальна організація (установа, заклад)
Шосткинський дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 9 «Десняночка»

АДАПТОВАНА ПРОГРАМА

ГУРТКА

«ДО-МІ-СОЛЬКА»

(ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

**Досвід роботи
керівника гуртка
дошкільного навчального
закладу (ясел-садка) № 9
«Десняночка»
м. Шостка Сумської області
Журавель Ольги Вікторівни**

Шостка - 2025

Схвалена рішенням педагогічної ради Шосткинського дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 9 «Десняночка» від **28.08. 2025** р., протокол № 1

Складена музичним керівником ДНЗ (ясел-садка) № 9 «Десняночка» **Журавель О.В.**

Рецензенти:

Осадча М.А. – завідувач ШДНЗ № 9

Васильсва Н.А. – вихователь-методист ШДНЗ № 9

Програма є доробком з досвіду роботи керівника гуртка «До-мі-солька» - музичний керівник **Журавель О.В.**

Програма направлена на розвиток у дітей вокальних навичок, голосу, музичного слуху, формування початкової форми дитячої пісенної творчості, виконавської майстерності, вмінню отримувати емоційне задоволення від співу.

Зміст

1. Вступ	4
2. Пояснювальна записка	4
3. Мета та завдання	6
<i>3.1. Мета програми.....</i>	<i>6</i>
<i>3.2. Завдання програми.....</i>	<i>7</i>
4. Очікувані результати.....	7
5. Зміст програми	8
<i>5.1. Структура заняття.....</i>	<i>8</i>
<i>5.2. Орієнтовний розподіл занять на рік.....</i>	<i>9</i>
6. Основні показники компетенції дітей.....	13
6. Бібліографічний покажчик використаних джерел.....	15

1. Вступ

«Музика починається зі співу»

Курт Закс (німецький музикознавець)

Спів - один з улюблених дітьми видів музичної діяльності, який володіє великим потенціалом емоційного, музичного, пізнавального розвитку. Завдяки співу у дитини розвивається емоційна чуйність на музику і музичні здібності: інтонаційний звуковисотний слух, без якого музична діяльність просто не можлива, тембровий і динамічний слух, музичне мислення і пам'ять. Крім того успішно здійснюється загальний розвиток, формуються вищі психічні функції, збагачуються уявлення про навколишній світ, мова, малюк вчиться взаємодіяти з однолітками. Оскільки спів - психофізичний процес, пов'язаний з роботою життєво важливих систем, таких як дихання, кровообіг, ендокринна система і інших, важливо, щоб звукоутворення було правильне, щоб дитина відчувала себе комфортно, співала легко і з задоволенням.

Правильний режим голосоутворення є результатом роботи з постановки співочого голосу і дихання. Дихальні вправи, які використовуються на заняттях гуртка з вокального співу, надають оздоровчий вплив на обмінні процеси, що грають головну роль у кровопостачанні, в тому числі й органів дихання. Поліпшується дренажна функція бронхів, відновлюється носове дихання, підвищується загальна опірність організму, його тонус, зростає якість імунних процесів.

2. Пояснювальна записка

Дана програма спрямована на розвиток у дітей вокальних даних, творчих здібностей, виконавської майстерності .

Навчання співу і музично-ритмічним рухам будується на загальнопедагогічних основах, розроблених у теорії дошкільної педагогіки. Прищепити найпростіші

співацькі й музично-ритмічні вміння у дошкільників – шлях до того, щоб виявити й розвинути музичні здібності, підготувати до виразного виконання.

Адаптована програма **«Чарівні зірочки»** розроблена відповідно до **Базового компонента дошкільної освіти**, на основі змісту освітньої лінії *«Дитина у світі культури»*, де чітко визначено мету: «формування почуття краси в її різних проявах, розвиток творчих здібностей, ціннісного ставлення до світу мистецтва...» і запропонована для гурткової роботи з дітьми п'ятого, шостого років життя в дошкільному навчальному закладі.

Зміст програми відповідає дидактичним принципам:

- відповідність завданням освіти і виховання дітей дошкільного віку;
- збереження фізичного та психічного здоров'я дітей,
- науковість;
- доступність;
- послідовність;
- гуманність;
- відповідність навчального матеріалу рівню анатомо-фізіологічного та психічного розвитку дітей;
- єдності навчально-пізнавальної та творчої діяльності;
- особистісно-орієнтований підхід;
- повага і любов до кожної дитини;
- урахування індивідуальних особливостей дітей;
- активність особистості (*теоретичні знання закріплюються в практичній діяльності*).

Актуальність програми визначається тим, що гурткові заняття сприяють активному творчому самовираженню дітей, всебічному розвитку творчості та інтелекту дитини. Але насамперед — це радість дії, що формує безмежну творчість, породжує красу, веде до істини, гармонії, мрії.

На гурткових заняттях діти повинні бути вдягнені у легку, естетичну та зручну для співу та рухових вправ форму одягу. Заняття мають відбуватися у світлому, добре провітреному приміщенні.

Для того, щоб навчити дітей правильно співати (*слухати, аналізувати, чути, інтонувати: з'єднувати можливості слуху і голосу*) потрібно дотримання наступних умов:

- ігровий характер занять і вправ;
- доступний і цікавий пісенний репертуар, який діти будуть з задоволенням співати не тільки на заняттях і розвагах, але і вдома, на вулиці, в гостях;
- атрибути для занять (шумові інструменти, музично-дидактичні ігри, посібники);
- звуковідтворююча апаратура (аудіомагнітофон, мікрофон, касети і CD-диски - чисті і з записами музичного матеріалу).

Необхідно дбайливе ставлення до дитячого голосу; проводити роботу з дітьми, батьками та вихователями, роз'яснюючи їм шкідливість крикливого розмови і співу, галасливої звукової атмосфери для розвитку слуху і голосу дитини. При роботі над піснями необхідно дотримувати правильну вокально-співочу постановку корпусу.

Діяльність гуртка направлена на становлення у дітей таких базових якостей особистості, як: відповідальність, самостійність, працелюбність, креативність, самовладання.

Заняття у вокальному гуртку «Чарівні зірочки» проводяться з жовтня по травень, 16 занять на рік.

Основна форма роботи з дітьми - заняття тривалістю до 25-30 хвилин, які проводяться два рази на місяць в II половину дня, з оптимальною кількістю дітей 12 осіб.

Як підсумок роботи проводяться:

- підсумкові заняття в кінці першого та другого півріччя навчального року;
- звіти гуртківців перед батьками.

3. Мета та завдання

3.1. Мета програми:

- 1) виявлення і розвиток вокальних здібностей дошкільників;
- 2) формування у дітей співацьких вмінь та навичок;
- 3) навчання дітей виконанню пісень з допомогою музичного керівника і самостійно, із супроводом і без нього;
- 4) розвиток музичного слуху, голосу, музичної уяви та пам'яті;
- 5) формування у дітей вміння правильно виконувати вокальний твір;
- 6) виховання любові до вокального мистецтва.

3.2. Завдання програми:

- формування інтересу до вокального мистецтва;
- розвиток умінь співати природним голосом, без напруги; поступово розширюючи діапазон;
- розвиток музичного слуху, координації слуху і голосу;
- розвиток умінь розрізняти звуки за висотою і довготою, слухати себе під час співу, виправляти свої помилки
- розвиток чистоти інтонування, чіткої дикції, правильного співочого дихання, артикуляції;
- розвиток умінь співати з динамічними відтінками, виразно передаючи характер пісні;
- формування співочої культури (*правильно передавати мелодію природним голосом, без напруги*);
- удосконалення вокально-хорових навичок.

4. Очікувані результати:

- ознайомлені з творчістю дитячих композиторів;
- чисто інтонують мелодію;
- вміють співати як з супроводом так і без нього;

- співають дуєтом, тріо, квітетом, ансамблем, із заспівувачем;
- передають голосом характер пісень (темп, динаміку, настрій);
- відображають ритмічний малюнок мелодії;
- правильно беруть дихання;
- чисто промовляють слова;
- витримують паузи приспівок;
- співають природним голосом;
- розширили діапазон ре' –ля' до-ре' -до.

5. Зміст програми

5.1. Структура заняття:

1. Розспівування. Працюючи над вокально - хоровими навичками дітей, необхідно попередньо «розспівувати» вихованців за допомогою певних вправ. Починати розспівування поспівок (*вокалізу, вправ*) слід в середньому, зручному діапазоні, поступово транспонуючи його вгору і вниз по півтонах. Для цього відводиться не менше 10 хвилин. Час виспівування може бути збільшено, але не зменшено. Завданням попередніх вправ є підготовка голосового апарату дитини до розучування і виконання вокальних творів. Така голосова та емоційна розминка перед початком роботи - один з важливих засобів підвищення її продуктивності і кінцевого результату.

2. Пауза. Для відпочинку голосового апарату після виспівування необхідна пауза в 1-2 хвилини (*Фізхвилинка*).

3. Основна частина. Робота спрямована на розвиток виконавської майстерності, розучування пісенного репертуару, окремих фраз і мелодій. Робота над чистотою інтонування, правильною дикцією і артикуляцією, диханням по фразам, динамічними відтінками.

4. Заключна частина. Спів з рухами, які доповнюють пісенний образ і роблять його більш емоційним і незабутнім. Робота над виразним артистичним виконанням.

Кожен з виділених розділів змісту окреслює оптимальний обсяг матеріалу для опрацювання з дітьми впродовж одного навчального року.

Педагог, плануючи систему занять на навчальний рік, може самостійно визначати послідовність тем, доповнювати чи змінювати запропоновану програмою тематику, мету і матеріал до неї.

Останній компонент програми «*Основні показники компетентності дітей*» - характеристика основних компетенцій дітей, сформованих під час проведення занять гуртка.

5.2. Орієнтовний розподіл занять на рік

Жовтень

I заняття.

1. Теоретична частина. Знайомство з поняттями: вокал, хор, види співів (*соло, дуєт, тріо, ансамбль*). Показ ілюстрацій, бесіда» Правила техніки безпеки і поведінки.

2. Практична частина.

2.1. Розспівування голосних звуків поступово «вгору», «вниз». Робота над диханням.

2.2. Знайомство з піснею Л. Рубальської «Здрастуй осінь, мила осінь» (*розучування І куплета: слова, мелодія*).

II заняття.

1. Теоретична частина. *Закріплення понять: вокал, хор, види співів.*

2. Практична частина.

2.1. Розспівування: співаночка «Музичний будинок» (*знайомство з мелодією, словами, робота над артикуляцією звука, відпрацьовування чистоти інтонуванням м.З, дихання при співах*).

2.2. Пісня «Здрастуй, осінь, мила осінь»: закріплення I-го куплета, розучування II куплета (*співати в характері з динамічними відтінками, співати ансамблем, по черзі, дуєтом; «скачки» при співах, дотримуватись ритму пісні*).

Листопад

I заняття

1. Розспівування «Музичний будинок» (*співати поступово: «вгору», «вниз»; правильно брати дихання, співати округлим звуком, прислухатись один до одного*).

2. Пісня «Здрастуй осінь, мила осінь» (*закріплення пісні, співати в характері, з динамічними відтінками*).

3. Знайомство з піснею М. Ведмедеря «Відлітають журавлі» (*I куплет: слова, мелодія*).

II заняття

1. Розспівування «Музичний будинок» (*співи без супроводу «ланцюжком», дикція, артикуляція*).

2. Пісня «Відлітають журавлі» (*закріплення I куплету, розучування II куплету, спів на legato округлим звуком, закінчення фраз*).

3. Знайомство з піснею «Зима на возі» М. Ведмедеря (*правильно брати дихання*).

Грудень

I заняття

1. Розспівування «Новий рік» (*знайомство з мелодією та словами співаночки*).

2. Пісня «Зима на возі» з розучуванням I та II куплетів *(разом починати співати, чітко промовляти слова, слідувати за артикуляцією, дотримуватись пауз та ритму пісні).*

II заняття

1. Розспівування «Новий рік» *(дикція, артикуляція, слідувати за поставою дітей співаючи сидячи, дихання, співи ланцюжком, поступово вгору, вниз).*

2. Пісня «Зима на возі» *(співання в ансамблі прислухаючись один до одного: витримувати паузу, правильно брати дихання, доспівувати закінчення фраз, співати в характері з динамічними відтінками).*

Січень

I заняття

1. Розспівування «Кицю, кицю, де була?» *(знайомство, розучування з елементами логоритміки: чітко промовляти слова, проспівувати голосні звуки, виконувати рухи згідно слів пісні, чисто інтонувати мелодію).*

2. Знайомство з піснею М. Ведмедеря «Зима», розучування I куплету *(слова, мелодія, ритмічно співати синкопи, правильно брати дихання між фразами, разом починати співати після музичного вступу).*

Лютий

I заняття

1. Розспівування «Кицю, кицю, де була?» *(виконання в діалозі: «питання» - «відповідь»: правильно брати дихання, артикуляція при співах).*

2. Пісня М. Ведмедеря «Зима», закріплення I куплету, розучування II куплету *(чітко промовляти слова, дотримуватись ритму пісні, доспівувати закінчення фраз, слідувати за поставою співаючи сидячи).*

II заняття

1. Розспівування «Небо – земля» *(слова, мелодія: слідувати за поставою, співаючи сидячи, артикуляція дихання при співах).*
2. Пісня М. Ведмедеря «Зима» *(виконання в характері з динамічними відтінками, вміння разом починати та закінчувати співати, прислухатись до співу разом стоячого, доспівувати закінчення фраз).*

Березень

I заняття

1. Розспівування «Небо - земля» *(проспівування голосних звуків, не піднімаючи плечі при співах, співання без супроводу, «ланцюжком», правильно та чітко артикулюючи приголосні звуки).*
2. Пісня М. Ведмедеря «Засмутилось кошеня» *(знайомство, слухання; розучування мелодії, слів, ритму I куплету пісні).*
3. Слухання пісні Кириліної «Если все вокруг подружатся» *(знайомство, слухання; розучування мелодії, слів, ритму I куплету пісні).*

Квітень

I заняття

1. Розспівування «Небо - земля» *(співання співаночки вгору, вниз в 3-4 тональностях, як з супроводом так і без нього, співання «пошепки» без супроводу: робота над артикуляцією звука, звукоутворюванням.).*
2. Пісня Кириліної «Если все вокруг подружатся» II-й та III-й куплети *(при виконанні пісні: витримувати паузи, починати та закінчувати пісню разом, чітко промовляти приголосні звуки, доспівувати закінчення фраз).*

II заняття

1. Розспівування «Ішов індик» *(знайомство зі словами та мелодією: робота над артикуляцією та диханням, доспівування закінчення фраз).*
2. Пісня Кириліної «Если все вокруг подружаться» *(закріплення слів і мелодії: робота над «скачками», співання - в характері з динамічними відтінками; з солістом в ансамблі: тріо, дуєт).*
3. Знайомство з піснею Ю. Михайленко «Раз, два, радуга» *(знайомство, слухання; розучування мелодії, слів, ритму I куплету пісні).*

Травень

I заняття

1. Розспівування «Ішов індик» *(співання: в трьох-чотирьох тональностях - вгору, вниз, ланцюжком, з супроводом і без нього; дотримання пауз при співах).*
2. Пісня Ю. Михайленко «Раз, два, радуга», *(закріплення I куплету та розучування II куплету: чисте інтонування б.З - вгору, вниз, дотримання пауз в пісні, початок та кінець пісні разом).*

6. Основні показники компетенції дітей

- ознайомлені з творчістю дитячих композиторів;
- виявляють, емоційну чутливість до красивої музики, прагнення її слухати;
- цікавляться музикою, з бажанням співають, прагнуть музично виразно діяти;
- чисто інтонують мелодію;
- вміють співати як з супроводом так і без нього;
- співають дуєтом, тріо, квітетом, ансамблем, із заспівувачем;
- виявляють музикальність, уміння передавати настрій, емоції, почуття через пісенну творчість;
- визначають, самотійно або опосередковано, за допомогою дії жанр пісні, впізнають мелодію;

- співають пісні емоційно виразно, природним голосом;
- відображають ритмічний малюнок мелодії;
- правильно беруть дихання, чисто промовляють слова, витримують паузи приспівок;
- виявляють активність у музично-естетичній атмосфері розваг і свят;
- радіють власним музичним успіхам і успіхам товаришів.

7. Бібліографічний покажчик використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція/Науковий керівник: Піроженко Т.О., доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України. — К.: Видавництво, 2021. — 31 с.
2. Гурткова робота в дошкільній установі// БВДС. — № 11. — 2008.
3. Закон України «Про позашкільну освіту». —К., 2000.
4. Збірник пісень для малят. Н. Горобенко, Т. Подкопаєва. — К.: Вид. дім «Шкільний світ», 2005. — С. — 112.
5. Програмно-методичне забезпечення гурткової роботи//рекомендації СОППО щодо порядку розроблення програм для дошкільних навчальних закладів/інформаційно-методичний бюлетень. — Ш.: дошкільна освіта. - №5. — 2012.
6. Програми гуртків художньо-естетичного напрямку. - К., 1996; Х., 1997; Х., 2004.
7. Картушина М.Ю. Вокально-хоровая работа в детском саду. — М.: Издательство «Скрипторий 2003», 2010.
8. Кириліна І.Н. Пісні для дітей. - К.: Музична Україна, 1991.